

Fællesfoldens flora

Fællesfolden set mod nordøst med Flasken til højre

Carsten Clausen og Hans Guldager Christiansen
November 2021

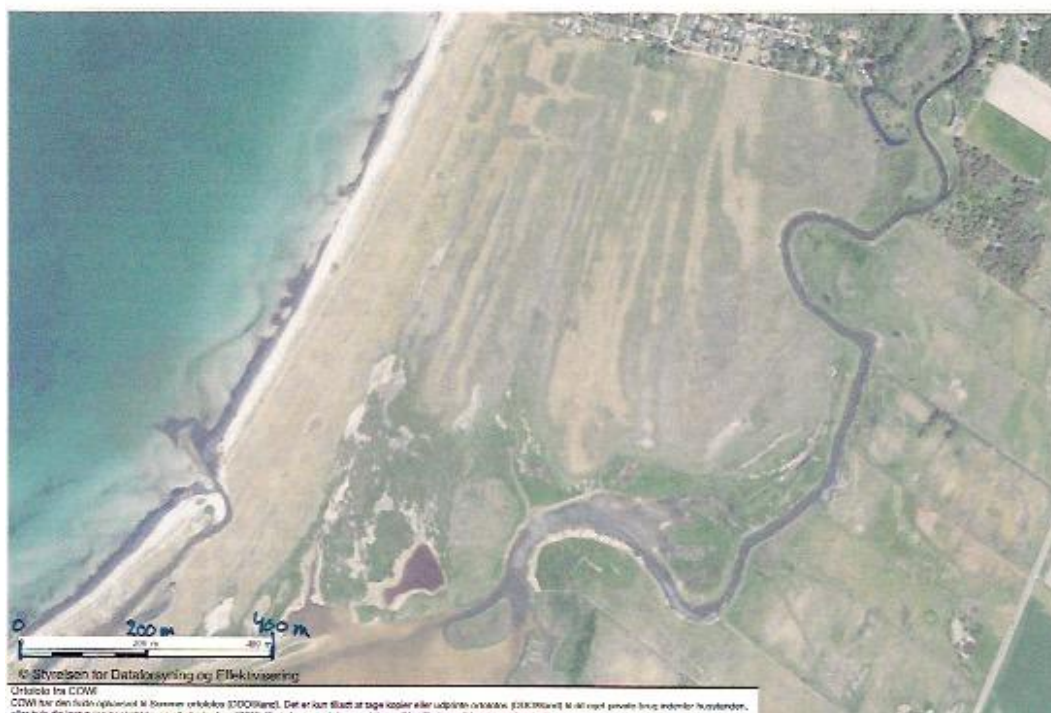
INDLEDNING

Fællesfolden består af udstrakte områder med klitter, overdrev og strandenge, som ligger helt mod vest i Vestsjælland nordøst for Reersø. Fællesfolden trækker sig fra Jammerland Bugt og afgrænses i øst og syd af Nedre Halleby Å, hvor denne gennemløber brakvandssøen, Flasken, før åen til slut udmunder i Jammerland Bugt i Store Bælt. Mod nord grænser arealet op til et sommerhus-område. Det 70 ha store område ejes af Staten, og Fællesfolden blev fredet i 1979.

Der er ikke offentlig adgang til hele Fællesfolden, men der er fri adgang til stranden og klitterne langs Jammerland Bugt. Vi har regelmæssigt besøgt området gennem 2021, og rapporten her er vores botaniske gennemgang af dette vigtige område.

VORES UNDERSØGELSE

Figur 1 viser det undersøgte område. Vi startede i april 2021 med at gå området igennem, og det har vi gjort flere gange månedligt indtil september 2021. Vi følger navngivningen af planterne i ”Nordens Flora” fra 2020 (Mossberg og Stenberg, 2020). En samlet floraliste ses bagerst i rapporten. Vi noterer også fugle, sommerfugle m.v. når vi støder på dem.

Figur 1. Orthofoto af Fællesfolden.

LANDSKABET

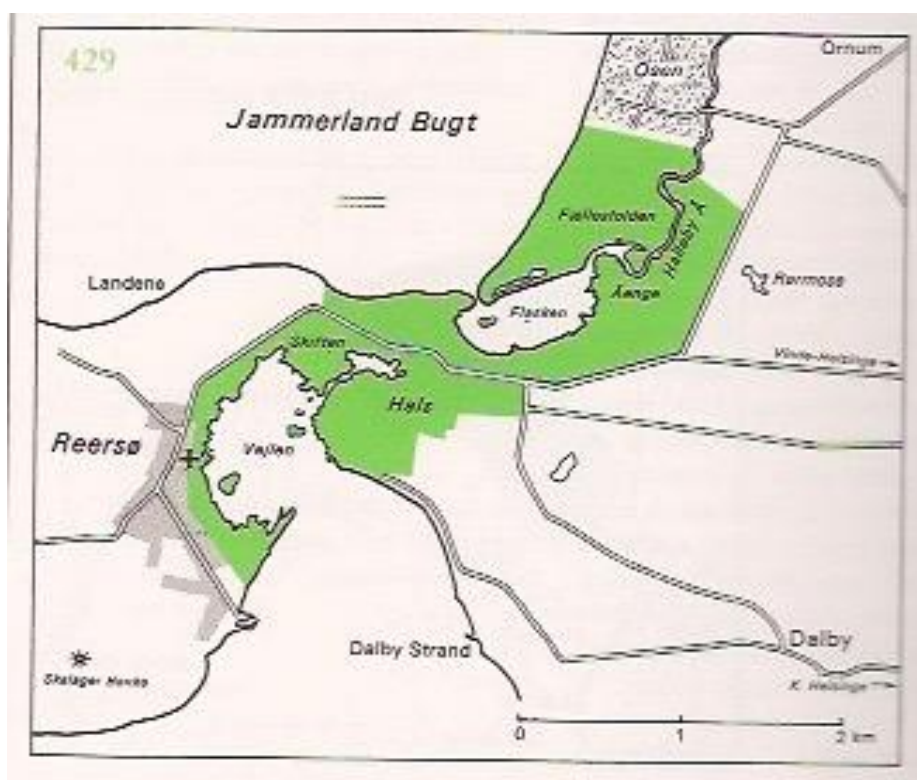
Fællesfolden strækker sig fra sommerhusbebyggelsen Ornum Strand i nord og til Flasken i syd, som Nedre Halleby Å gennemløber inden udløbet i Jammerland Bugt. Tidligere havde åen sit udløb længere mod nord ved Bjerger Enge, men strandvolddannelse har tvunget udløbet længere mod syd og udformet den brede munding, Flasken. Åens udløb er i øvrigt et af de få naturlige og ikke regulerede å-udløb, der er tilbage på Sjælland (Dahl 1995). Ved stadig tilsanding af udløbet bliver det dog opgravet og uddybet, senest er det sket i efteråret 2021 (se figur 19).

Sandstranden imod Jammerland Bugt markerer Fællesfoldens vestlige grænse. Ovenfor den fine badestrand hæver en lav klitrække sig, og øst herfor består Fællesfolden hovedsageligt af gammelt strandvoldsterræn. §3-kortlægningen viser, at der er (strand) overdrev ud mod stranden og på de nordlige dele, mens de sydlige og østlige dele karakteriseres som strandenge. Helt mod øst afgrænses Fællesfolden af Nedre Halleby Å, og langs med åen og Flasken ligger der lave enge, som er tidvist oversvømmede. Der er mindre vådområder spredt ud over de lavest beliggende områder.

FREDNINGEN

Fællesfolden blev fredet som en lille del af Overfredningsnævnets kendelse af 22-2-1979, som omfatter Reersø Vejle, Flasken, Fællesfolden, m.v., se figur 2. Fredningens formål var at sikre Fællesfolden med dets specielle og værdifulde landskabelige karakter og at åbne for muligheder for nødvendige plejeforanstaltninger gennem erhvervelse. Mens der forbydes både jagt og adgang til Fællesfolden, så gives der adgang til den ca. 1200 m lange, uberørte strand af høj kvalitet.

Fællesfoldens hidtil 30 privatejede lodder blev altså eksproprieret, og herefter kunne Staten foretage en drift, som i al fremtid tilgodeser områdets landskabelige og videnskabelige (ornitologiske, botaniske, geologiske og historiske) interesser. Der blev også givet lov til at opføre et fugletårn i fredningen. (Overfredningsnævnet 1979, Flasken).

Figur 2. Fredningen fra 1979. Efter Dahl (1995).

DRIFTEN

Fællesfolden er, som navnet antyder, en gammel fælles græsningsfold på sandet og næringsfattig jord, der i 1979 blev overtaget af Staten. Området har aldrig været opdyrket, gødet eller sprøjtet. I dag reguleres driften af en plan beskrevet af Naturstyrelsen (2020). Heri står bl.a., at ”Skiftende græsningstryk ville være fint. Lavere græsningstryk om foråret er at foretrække. I efteråret må græsningstrykket gerne være højt.”

NATURTYPER

Da hele området er en del af udpegningen af Natura 2000 nr. 157 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken, er der også foretaget en kortlægning af naturtyperne i EU-naturtype-systemet, og de fremgår af figur 3. Natura-2000 basisanalysen 2022-27 vurderer, at naturtyperne indenfor hegningen alle har god til høj standard.

Figur 3. Natura 2000-Basisanalyse 2022-27. Efter MiljøGIS.

STRAND OG KLIT UDENFOR HEGNET

Yderst mod Jammerland Bugt er der sandstrand med en del Sodaurt, og klitterne er domineret af Sand-Hjælme, se figur 4. Nogle partier er bevokset med Sand-Star og Marehalm. Der står nogle steder Tagrør i klitten, hvilket må skyldes fremsivende ferskvand. Mod nord står der en enkelt bevoksning med Østersø-Hjælme. Der er også noget Rynket Rose i klitterne, langt mere end indenfor hegnet, der afgrænser strand og klit mod øst.

Den lave klit strækker sig hele vejen ned ad kysten (figur 3 og 4), og ca. 50 m mod øst står et kreaturhegn. I Basisanalyse 2022-27 benævnes naturtypen: Grå/grøn klit (2130). Vegetationen består af et mere eller mindre lukket plantedække med græsser, urter, mosser og laver (Miljøstyrelsen 2020). Det er arter som Smalbladet Høgeurt, Blåmunke (se figur 16), Strand-Mandstro, Rynket Rose, Hare-Kløver, Vild Gulerod, Alm. Røllike og Alm. Torskemund.

Figur 4. Den lave klitrække ud mod Jammerland Bugt set mod nord.

Arterne udenfor hegnet

Strand og klit fremstår ret ensartet og artsfattig med kun 106 arter af urter og 5 arter af træer og buske. Selvom artslisten er ret beskeden, er mange af arterne typiske for naturtypen, og 44 af arterne er såkaldte positiv-arter, se herunder.

Der er ingen rødlistede arter, men 2 er danske ansvars-arter, nemlig Nikkende Kobjælde (se figur 17) og Hjorterod (Stoltze, 1997). En enkelt art er værd at nævne, nemlig Østersø-Hjælme (*Ammophila arenaria* x *Calamagrostis epigeios*), som står et enkelt sted i en stor klon i klitten mod nord. Forekomsten er også angivet i Atlas Flora Danica (Hartvig 2015). De vandkrævende arter som Slangetunge (se figur 6) og Vandnavle står kun helt mod nord i en lavning som strækker sig ind på Fællesfolden bag klitrækken.

Positiv-arter

Positiv-arter er arter, som er knyttet til beskyttede eller typiske naturtyper. Positiv-arter indikerer naturkvalitet (Leth 2006). I tabel 1 ses alle de positiv-arter, som vi har fundet på strand og i klit.

Positiv-art	Kategori
Alm. Hvene	AP
Alm. Knopurt	AP
Alm. Pimpinelle	AP
Alm. Star	AP
Alm. Stedmoderblomst	HP
Bakke-Nellike	HP
Bidende Stenurt	HP

Blåmunke (også hvide)	AP
Dansk Kokleare	HP
Forskelligfarvet Forglemmigej	HP
Gul Evighedsblomst	AP
Hare-Kløver	HP
Hjorterod	HP
Håret Høgeurt	AP

Klæbrig Hønsetarm	UP
Knold-Ranunkel	AP
Marehalm	AP
Mark-Bynke	AP
Mark-Frytle	AP
Nikkende Kobjælde	HP
Nikkende Limurt	HP
Rundbælg	AP
Sand-Frøstjerne	HP
Sand-Hjælme	AP
Sand-Løg	AP
Sand-Star	AP
Slangetunge	UP
Smalbladet Høgeurt	AP
Spids Øjentrøst	UP

Stilk-Mælde	UP
Stor Skjaller	HP
Strand-Engelskræs	AP
Strand-Fladbælg	SP
Strandgåsefod	AP
Strand-Kamille	HP
Strand-Kvan	HP
Strand-Kvik	AP
Strandkål	AP
Strand-Malurt	AP
Strand-Mandstro	HP
Tykbladet Mælde	SP
Vandnavle	AP
Vellugtende Gulaks	AP
Vår-Vikke	HP

Tabel 1. Positiv-arter fra strand og klit udenfor hegnet.

AP: Almindelig positiv-art

HP: Hist-og-her positiv-art

UP: Ualmindelig positiv-art

SP: Sjælden positiv-art

Figur 5. Nedre Halleby Ås (uregulerede?) udløb i Jammerland Bugt (se også figur 19).

FÆLLESFOLDEN INDENFOR HEGNET

Indenfor hegnet dækker naturtypen Surt overdrev (6230) et større areal, se figur 3. Surt overdrev er en naturtype, som ikke er almindelig i Vestsjællands i øvrigt næringsberigede landskab. Her står planter, som er ualmindelige i Vestsjælland som Eng-Viol, Blåtop, Klokkelyng, Børste-Siv, og der er meget Tormentil, Katteskæg er udbredt især mod øst. Langs det nordlige hegn står en del Mose-Troldurt (se figur 12), en regionalt kritisk truet art (CR). Typiske arter er også Læge-Ærenpris og Hunde-Viol. De mange og store myretuer af gul engmyre mod øst er meget iøjnefaldende.

Mod syd og øst op til Nedre Halleby Å og Flasken ligger et stort areal benævnt Strandeng (figur 3). EU-Naturtypen Strandeng (1330) findes langs beskyttede kyster, og vegetationen kan udvikle stærk zonerings. Selv om Nedre Halleby Å som udgangspunkt er fersk, er åens fald fra Tissø og til Storebælt på kun 0,39 m, så det sker meget ofte, at der pga. blæst og højvande løber saltvand ind gennem Nedre Halleby Å helt op i Tissø, og derfor er engene op til åens nedre dele og Flasken ikke ferske enge, men strandenge.

I selve Halleby Å står en del robuste arter i rørsumpen, som tåler skiftet mellem salt og fersk vand. I en stille vig eksempelvis Frøbid, (se figur 6). Den sjældne positiv-art, Samel, ses nogle steder i mængde langs åen.

På de laveste partier, som er loer og udtørrede søer, koncentrerer saltet ved vandets fordampning, så her findes arter fra strandengens stærkt salte zone (Dreisig og Vestergaard, 2007): Strand-Annelgræs, Salturt (Kveller), Vingefrøet Hindeknæ og Strandgåsefod. I søerne ses nogle steder meget Rød- og Blågrøn Gåsefod. På enkelte steder fandt vi den oprindeligt indførte Firkløft, som er sjælden, og som ikke før er registreret på Fællesfolden.

Figur 6. De små åkandelignende blade af Frøbid i en stille vig af Nedre Halleby Å.

Ovenfor den stærkt salte zone kommer Harril-engen med ensartede flader af Harril ofte iblandet f.eks. Strand-Vejbred og Strand-Trehage. Herefter kommer Rød Svingel-Jordbær-Kløver-engen med en del flere arter som Smalbladet Kællingetand, Engelskgræs, Høst-Rødtop og spredte Strand-Tusindgylden. Smalbladet Hareøre (se figur 7), en sjælden positiv-art i Vestsjælland, står talrigt i denne zone, især mod syd.

Højere oppe følger strandoverdrevet med mange arter. Trævlekrone ses i mængde langs det nordlige hegn. På strandoverdrevet står masser af Hare-Kløver, Gul Snerre, Håret Høgeurt, nogle steder vokser der rensdyrlav, Alm. Kongepen samt græsser som Alm. Hvene og Vellugtende Gulaks. Den Nationalt rødlistede Eng-Skær (se figur 10 og 11) fandt vi i 2 eksemplarer på det øverste strandoverdrev midt på arealet.

I en gammel afvandingskanal, der strækker sig fra nord og mod syd midt på arealet, er udviklet en fin ferskvands-lokalitet, et rigkær. Kreaturerne har trådt kærret op til et knold-kær.

Afvandingskanalen udspringer nær indkørsel til Fællesfolden fra nord. Her vokser de 2 kødædende planter, Vibefedt og Rundbladet Soldug (se figur 9) et par steder. Sidst i juli fandt vi 2 bestande af Tusindfrø. Alle tre arter er rødlistede i Vestsjælland, (se senere). Fåblomstret Kogleaks er her også, samt Hjertegræs.

Bregnen Slangetunge står massivt i en lavning helt mod nordvest. Den står også i færre antal helt mod sydvest, se figur 8.

Figur 7. Smalbladet Hareøre i Harril-Rød Svingel-engen.

En vigtig årsag til, at vi gerne ville undersøge Fællesfolden grundigt var, at der tidligere har vokset Salep-Gøgeurt på stedet (Gravesen 1976). Oplysningen kommer nok fra Grøntved (1948), der angiver arten fra både Fællesfolden og Reersø. På Fællesfolden var der et håb om, at den stadig var at finde, da tilstanden er så fin og har været det gennem hele det 20. århundrede. Vi håbede også på at finde andre orkidéer i f.eks. de gode kær-afsnit. Men den eneste orkidé, vi fandt, var et enkelt eksemplar af Maj-Gøgeurt som stod tæt på åen helt mod nordøst.

Figur 8. Slangetunge i en lavning helt mod nordvest.

Figur 9. Rundbladet Soldug i blomst fra afvandingskanalen mod nord.

Arterne på Fællesfolden, indenfor og udenfor hegningen

Vi har fundet 303 urter og 26 træer og buske på Fællesfolden i 2021, i alt 329 arter. Tre arter er på den Nationale Rødliste og 6 arter er på den regionale rødliste. De gennemgås herunder. Tilmed er der så mange positiv-arter, at vi er ganske overraskede, hele 119 positiv-arter i alt.

Nationalt rødlistede arter

Eng-Skær er Truet (EN), (se figur 10 og 11).

Eng-Skær findes i den sydøstlige del af Danmark. Her blev den i Atlas Flora Danica perioden registreret i 17 ruder. Den anses for at være Truet og i stærk tilbagegang (Rødliste 2019). På den forrige rødliste fra 2011 ansås den for at være Næsten Truet (NT).

I Vestsjælland anses den for at være Kritisk Truet (CR) (Leth 2006). I dag kendes kun to små bestande, dels i Hejninge Mose nordvest for Slagelse, og dels ved Bjerger Nordstrand på et åbent areal i et sommerhusområde (Leth, 2006). Vi fandt den som nævnt midt i Fællesfolden i to eksemplarer. Os bekendt er den ikke tidligere fundet på Fællesfolden.

Figur 10. Eng-Skær, en ny art for Fællesfolden, som endda er Truet på Rødliste 2019.

Figur 11. Eng-Skær på Fællesfolden i juli 2021.

Tykbladet Fladstjerne er Truet (EN).

På Rødlisten fra 2011 ansås Tykbladet Fladstjerne for at være Sårbar, men nu er den kategoriseret som Truet (EN). Dette er sket pga. en stor tilbagegang (Rødliste 2019).

I Vestsjælland er Tykbladet Fladstjerne set 3 steder de seneste 10 år (Leth, 2006), og det ene sted er Fællesfolden. Vi fandt nogle stykker i opskyllet Tagrør meget nær Nedre Halleby Å (Flasken). Peter Jannerup fandt den også på ekskursion 6-8-2016 (FugleogNatur).

Tusindfrø er Næsten Truet (NT).

Tusindfrø er temmelig almindelig i Nord- og Vestjylland, mens den er sjælden eller manglende i resten af landet. Den er gået væsentligt tilbage siden sidste Rødliste 2011 og er derfor nu sat på Rødliste 2019 som Næsten Truet.

På den regionale Rødliste anses den for at være Moderat Truet (EN). Den har tidligere været set på Eskebjerg Vesterlyng, Fællesfolden og på Skiften ved Reersø. Vi fandt Tusindfrø i den gamle afvandingskanal nævnt side 8. Her var 2 grupper af den spæde plante på åben bund.

Regionalt rødlistede arter

Oplysninger om de regionalt rødlistede arter bygger på Peter Leths ”Status for Vestsjællands Flora fra 2006”.

Mose-Troldurt er regionalt Kritisk Truet (CR).

I dag findes Mose-Troldurt kun med sikkerhed og i meget små bestande på tre lokaliteter: Eskebjerg Vesterlyng, Fællesfolden og Bagholdt Mose (Leth 2006). Det er derfor en fornøjelse at kunne sige, at her i 2021 stod Mose-Troldurt massivt og i flere hundrede eksemplarer på det nordlige del af det sure overdrev nær hegnet langs sommerhusene.

Figur 12. Mose-Troldurt på Fællesfolden.

Rundbladet Soldug er regionalt Sårbar (VU).

Rundbladet Soldug (se figur 9) findes på ca. 10 steder i Vestsjælland, herunder på Fællesfolden, og den har i Vestsjælland haft stor tilbagegang gennem en årrække. Vi fandt den i afvandingsgrøften nævnt side 8 i flere små bestande, hvor den stod talrigt.

Børste-Siv er regionalt Næsten Truet (NT)

Børste-Siv findes i hvert fald 5 steder i Vestsjælland, og selvom forekomsterne på Eskebjerg Vesterlyng og Fællesfolden er relativt store, anses den for at være Næsten Truet (Leth, 2006).

På Fællesfolden står Børste-Siv mest på det sure overdrev mod nord, hvor den er talrig.

Stilket Kilebæger er regionalt Næsten Truet (NT)

Stilket Kilebæger findes i Danmark lokalt hyppigt på strandenge ud mod lavvandede bugter og fjorde. I Vestsjælland findes den næsten udelukkende langs kysten fra Flasken og sydover til og med Glænø.

Tæppegræs er regionalt Næsten Truet (NT)

Tæppegræs er fundet 12 steder i regionen inden de seneste 10 år, og den har haft stor tilbagegang (Leth, 2006). Vi fandt den i en lille vandansamling ret tæt på Nedre Halleby Å mod øst. Den er ikke fundet på Fællesfolden tidligere, så vidt vi ved.

Vibefedt er regionalt Næsten Truet (NT)

Vibefedt vokser ca. 20 steder i det gamle Vestsjællands amt, og den har også haft stor tilbagegang (Leth, 2006). Herunder nævnes ikke Fællesfolden, men Vibefedt nævnes fra Fællesfolden i Gravesens (1976) floraliste. Vi fandt den i kæret i afvandingskanalen nævnt side 8.

Der er 3 danske ansvars-arter, på Fællesfolden, nemlig Dansk Astragel, Hjorterod og Nikkende Kobjælde. Desuden er Eng-Skær og Tæppegræs opmærksomhedskrævende arter på den danske Gulliste (Stoltze, 1997).

Positiv-arter på Fællesfolden

Positiv-art	Kategori
Alm. Hvene	AP
Alm. Knopurt	AP
Alm. Mælkeurt	UP
Alm. Star	AP
Angelik	AP
Bakke-Nellike	HP
Bidende Stenurt	HP
Blågrøn Gåsefod	AP
Blåmunke	AP
Blåtop	AP
Brudelys	HP
Bølget Bunke	AP
Dansk Astragel	UP
Dansk Kokleare	HP
Djævelsbid	HP
Dunet Dueurt	AP

Dunet Vejbred	AP
Dværg-Star	UP
Engelsk Kokleare	SP
Engkarse	HP
Eng-Viol	UP
Fjernakset Star	HP
Forskelligfarvet Forglemmigej	HP
Fliget Vejbred	UP
Frøbid	HP
Fåblomstret Kogleaks	SP
Fåre-Svingel	AP
Hare-Kløver	HP
Harril	AP
Hedelyng	HP
Hestehale	HP
Hirse-Star	HP
Hjertegræs	AP
Hjorterod	HP
Hundesalat	SP

Hunde-Viol	HP
Håret Høgeurt	AP
Håret Star	AP
Jordbær-Kløver	AP
Kamgræs	AP
Kattesæg	UP
Klit-Stedmoderblomst	UP
Klokkelyng	SP
Klæbrig Hønsetarm	UP
Knold-Ranunkel	AP
Kornet Stenbræk	AP
Kær-Dueurt	AP
Kær-Snerre	AP
Kær-Tidsel	AP
Kær-Trehage	AP
Kødet Hindeknæ	AP
Lav Skorsoner	SP
Liden Skjaller	SP
Liden Tusindgylden	HP
Lyng-Snerre	SP
Læge-Ærenpris	HP
Maj-Gøgeurt	HP
Mangeblomstret Frytle	AP
Marehalm	AP
Mark-Bynke	AP
Mark-Frytle	AP
Mark-Tusindgylden	UP
Nikkende Kobjælde	HP
Nordlig Knude-Firling	SP
Nyrebladet Ranunkel	AP
Nyse-Røllike	UP
Nøgle-Skræppe	HP
Pille-Star	UP
Rosen-Katost	HP
Rundbælg	AP
Salturt (Kveller)	AP
Samel	SP
Sand-Hjælme	AP
Sand-Frøstjerne	HP
Sand-Løg	AP
Sand-Rottehale	UP
Sand-Star	AP
Slangetunge	UP
Smalbladet Hareøre	SP
Smalbladet Høgeurt	AP

Smalbladet Kællingetand	AP
Smalbladet Kæruld	HP
Spidshale	SP
Spids Øjentrøst	UP
Stilk-Mælde	UP
Strand-Annelgræs	AP
Strandasters	AP
Strand-Engelskgræs	AP
Strand-Firling	HP
Strand-Fladbælg	SP
Strandgåsefod	AP
Strand-Kamille	HP
Strand-Kvan	HP
Strandkål	AP
Strand-Malurt	AP
Strand-Mandstro	AP
Strand-Nellike	SP
Strand-Skræppe	AP
Strand-Trehage	AP
Strand-Tusindgylden	HP
Strand-Vandranunkel	UP
Sump-Forglemmigej	AP
Sump-Kællingetand	HP
Tandbælg	HP
Tidlig Dværgbunke	AP
Trævlekrone	AP
Tykbladet Mælde	SP
Vandkarse	UP
Vand-Mynte	AP
Vandnavle	AP
Vandpeberrod	AP
Vand-Ærenpris	AP
Vej-Engelskgræs	AP
Vellugtende Gulaks	AP
Vingefrøet Hindeknæ	AP
Vår-Star	UP
Vår-Vikke	HP

Tabel 2. Positiv-arter fra Fællesfolden

AP: Almindelig positiv-art

HP: Hist-og-her positiv-art

UP: Ualmindelig positiv-art

SP: Sjælden positiv-art

Hele Natura 2000 området Åmose, Tissø, Halleby Å, Flasken og altså også Fællesfolden er en meget vigtig del af Naturpark Åmosen.

Fællesfolden er Vestsjællands floristisk set 4. bedste lokalitet. Dette måles på baggrund af et meget stort antal data, som værdisætter naturlokaliteter i det gamle Vestsjællands Amt (Leth, 2013). Den mest værdifulde er i øvrigt Eskebjerg Vesterlyng, nr. 2 er kær og enge øst for Saltbæk Vig og nr. 3 er enge langs Udby Vig i Holbæk. Samme kilde skriver i øvrigt: ”Kalundborg kommune rummer uforholdsmæssigt meget af den gode vestsjællandske natur og har derfor en tilsvarende stor naturforvaltningsopgave”.

DYR

Fællesfolden er en berømt lokalitet især på grund af fuglelivet. Vores liste over dyrene er på ingen måde fyldestgørende. Vi mener at have læst, at der er Stor Vandsalamander og Strandtudse i søerne mod syd, men vi så dem ikke. Odder i Nedre Halleby Å er også en mulighed.

PLANTER VI IKKE FANDT

I Gravesens (1976) grundige oversigt baseret på mange botaniske kilder fra 1900-76 nævnes følgende planter fra Fællesfolden, som vi IKKE fandt: Fin Bunke, som Leth (2006) anser for at være forsvundet fra Vestsjælland, Kattefod, Liden Museurt, Liden Ulvefod, Plettet Kongepen, Revling, Stribet Kløver, Tranebær og som tidligere nævnt Salep-Gøgeurt.

På ekskursion fandt Peter Jannerup d. 6-8-2016 følgende arter, som vi IKKE fandt: Hunde-Hvene og Liden Siv. (FugleogNatur). FugleogNatur nævner også, at personer fra Vestsjælland Amt i 2005 fandt Vestlig Tue-Kogleaks og Klæg-Siv, som vi heller ikke har set.

NYE ARTER FOR FÆLLESFOLDEN

Den nationalt rødlistede Eng-Skær, den regionalt rødlistede Tæppegræs, og Firkløft er nye for Fællesfolden, samt Maj-Gøgeurt som dog vokser talrigt langs åen nord for Fællesfolden.

SAMMENFATTENDE OM FÆLLESFOLDEN

Fællesfolden er et rigt botanisk område i god tilstand. I denne undersøgelse fandt vi i alt 312 arter. Heraf er 3 arter Nationalt Rødlistede: Eng-Skær (EN), Tykbladet Fladstjerne (EN) og Tusindfrø (NT), mens 6 arter er regionalt rødlistede: Mose-Troldurt (CR), Rundbladet Soldug (VU), Børste-Siv (NT), Stilket Kilebæger (NT), Tæppegræs (NT) og Vibefedt (NT). Eng-Skær og Tæppegræs er nye for Fællesfolden.

Fællesfoldens gode naturtilstand understøttes af, at vi foruden de rødlistede arter fandt hele 119 positiv-arter. Vores undersøgelse understøtter Peter Leths (2013) vurdering af, at Fællesfolden er Vestsjællands 4. bedste botaniske lokalitet.

Fotos taget af Hans Guldager Christiansen, dog figur 13-19 af Carsten Clausen.

Tak til Anne Bronée for værdifuld hjælp.

Tak til Naturstyrelsen Midtsjælland fordi vi fik lov til at færdes i området.

Evt. henvendelse: carstenbclausen@hotmail.dk

LITTERATUR

- Dahl, Knud 1995: Fredede områder i Danmark. Danmarks Naturfredning. - Skarv, Høst og Søn.
- Dreisig, Hans og Peter Vestergaard 2007: Strandengskysterne. I: Kaj Sand-Jensen (red): Naturen i Danmark. Det åbne land. - Gyldendal.
- Gravesen, Palle 1976: Oversigt over botaniske lokaliteter. 1. Sjælland. - Fredningsstyrelsen.
- Grøntved, Jul. 1948: Orchideernes udbredelse i Danmark. - Bot. Tidsskr. 47: 277-370.
- Leth, Peter 2013: Vestsjællands Flora 2006. - URT 2013. 2 pp. 50-57.
- Leth, Peter 2006: Status for Vestsjællands Flora 2006. - På Dansk Botanisk Forenings hjemmeside.
- Miljøstyrelsen 2020: - Natura 2000-basisanalyse 2022-27. Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken.
- Mossberg, Bo og Lennart Stenberg 2020: Nordens Flora. - Gyldendal. Oversat til dansk og bearbejdet af Jon Feilberg.
- Naturstyrelsen 2020: Naturmål for Fællesfolden. - Miljø- og Fødevarestyrelsen.
- Overfredningsnævnets kendelse af 22-2-1979 Flasken.
- Rødliste 2019: Den danske Rødliste. - AU Ecoscience.
- Stoltze, Michael (red) 1997: Gulliste 1997 over planter og dyr i Danmark.- Miljø- og Energiministeriet 1998.

Figur 13. Strand-Nellike.

Fællesfoldens flora**Indenfor hegnet**

Ager-Padderok
Ager-Snerle
Ager-Stedmoderblomst
Ager-Svinemælk
Ager-Tidsel, også hvide
Ager-Vejbred
Alm. Brandbæger
Alm. Brunelle
Alm. Engelsød
Alm. Firling
Alm. Fuglegræs
Alm. Gyldegris
Alm. Hanekro
Alm. Hvene
Alm. Hønsetarm
Alm. Katost
Alm. Knopurt
Alm. Kongepen
Alm. Kvik
Alm. Kællingetand
Alm. Mangeløv
Alm. Markarve
Alm. Mjødurt
Alm. Mælkeurt
Alm. Pimpinelle
Alm. Rajgæs
Alm. Rødknæ
Alm. Røllike
Alm. Sankthansurt
Alm. Stedmoderblomst
Alm. Star
Alm. Sumpstrå
Alm. Svinemælk
Alm. Syre
Alm. Torskemund
Alm. Vandranunkel
Alm. Vej-Pileurt
Angelik
Bakke-Forglemmigej
Bakke-Nellike
Bakke-Svingel
Baltisk Strandsennep, også
hvid
Bidende Ranunkel
Bidende Stenurt
Bjerg-Rørhvene
Bleggul Snerre
Blød Hejre
Blød Storkenæb
Blågrøn Gåsefod
Blågrøn Kogleaks
Blåmunke
Blåtop
Bredbladet Dunhammer
Bredbladet Mærke
Brudelys
Bugtet Kløver
Bølget Bunke
Børste-Siv
Cikorie
Dansk Astragel
Dansk Kokleare
Djævelsbid
Dunet Dueurt
Dunet Vejbred
Dusk Syre
Dværg-Star
Engelsk Kokleare
Eng-Kabbeleje
Engkarse
Eng-Rapgræs
Eng-Skær
Eng-Viol
Enskættet Sumpstrå
Enårig Knavel
Enårig Rapgræs
Femhannet Hønsetarm

Fersken Pileurt
Finbladet Rødknæ
Fin Kløver
Firkløft
Fjernakset Star
Fliget Brøndsel
Fliget Vejbred
Flipkrave
Fløjlgræs
Foder-Vikke
Forskelligfarvet
Forglemmigej
Frøbid
Følfo
Fåblomstret Kogleaks
Fåre-Svingel
Gederams
Gift-Salat
Glanskapslet Siv
Glat Vejbred
Græsbladet Fladstjerne
Gul Evighedsblomst
Gul Iris
Gul Kløver
Gul Snerre
Gærde-Valmue
Gærde-Snerle
Gåsepotentil
Hare-Kløver
Haril
Hedelyng
Hejrenæb
Hestehale
Hirse-Star
Hjertegræs
Hjorterod
Hjortetrøst
Horse-Tidsel
Humle-Sneglebælg
Hundesalat
Hunde-Viol
Hvidkløver
Hvidmelet Gåsefod
Hvid Stenurt
Hybrid-Kvik
Hyrdetaske
Høj Sødgræs
Høst-Borst
Høst-Rødtop
Håret Frytle
Håret Høgeurt
Håret Star
Jordbær-Kløver
Kamgræs
Katteskæg
Klit-Stedmoderblomst
Klokkelyng
Klæbrig Brandbæger
Klæbrig Hønsetarm
Knold-Ranunkel
Knop-Siv
Knæbøjet Rævehale
Kornet Stenbræk
Korsknap
Kruset Skræppe
Krybende Baldrian
Krybende Potentil
Kryb-Hvene
Kær-Dueurt
Kær-Galtetand
Kær-Guldarse
Kær-Ranunkel
Kær-Snerre
Kær-Svinemælk
Kær-Tidsel
Kær-Trehage
Kødet Hindeknæ
Lancet- Vejbred
Lav Ranunkel

Lav Skorsoner
Liden Andemad
Liden Klokke
Liden Skjaller
Liden Tusindgylde
Lyng-Snerre
Lyse-Siv
Læge-Kokleare
Læge-Ærenpris
Lådden Dueurt
Maj-Gøgeurt
Mangeblomstret Frytle
Marehalm
Mark-Bynke
Mark-Frytle
Mark-Tusindgylde
Mark-Ærenpris
Mose-Troldurt
Moskus-Katost
Muse-Vikke
Mælkebøtte sp.
Nikkende Kobjælde
Nordlig Knude-Firring
Nyrebladet Ranunkel
Nyse-Røllike
Nøgle-Skræppe
Pastinak
Pengebladet Fredløs
Pille-Star
Påskelilje
Rejnfan
Rosen-Katost
Rundbladet Soldug
Rundbælg
Ru Svinemælk
Rød Gåsefod
Rød Kløver
Rød Svingel
Rød Tvetand
Salturt (Kveller)
Samel
Sand-Hjælme
Sand-Frøstjerne
Sandkryb
Sand-Løg
Sand-Rottehale
Sand-Star
Sideskærm
Skive-Kamille
Skvalderkål
Slangetunge
Smalbladet Dunhammer
Smalbladet Hareøre
Smalbladet Høgeurt
Smalbladet Kællingetand
Smalbladet Kæruld
Smalbladet Vikke
Småkronet Gedeskæg
Snerle-Pileurt
Sodurt
Spidsbladet Vej-Pileurt
Spidshale
Spids Øjentrøst
Spyd-Mælde
Stinkende Storkenæb
Stilket Kilebæger
Stilk-Mælde
Stor Nælde
Stor Skjaller
Strand-Annelgræs
Strandarve
Strandasters
Strand-Bede
Strand-Engelskgræs
Strand-Firring
Strand-Fladbælg
Strand-Gulerod
Strandgåsefod
Strand-Kamille

Strand-Kogleaks
Strand-Kvan
Strandkål
Strand-Malurt
Strand-Mandstro
Strand-Mælde
Strand-Nellike
Strand-Skræppe
Strand-Trehage
Strand-Tusindgylde
Strand-Vandranunkel
Strand-Vejbred
Sump-Evighedsblomst
Sump-Forglemmigej
Sump-Kællingetand
Sværtævæld
Sylt-Star
Tagrør
Tandbælg
Tandfri Vårsalat
Tidlig Dværgbunke
Tigger-Ranunkel
Tofrøet Vikke
Tornet Salat
Trævlekrone
Tudse-Siv
Tusindfryd
Tusindfrø
Tykbladet Fladstjerne
Tykbladet Mælde
Tyndskulptet Brøndkarse
Tæppegræs
Udspærret Annelgræs
Vandkarse
Vand-Mynte
Vandnavle
Vandpeberrod
Vand-Pileurt
Vand-Skræppe
Vand-Ærenpris
Vej-Engelskgræs
Vellugtende Gulaks
Vibefedt
Vild Gulerod
Vild Kørvel
Vingefrøet Hindeknæ
Vorterod
Vår-Brandbæger
Vår-Gæslingeblomst
Vår-Star
Vår-Vikke
Øjentrøst sp.

Træer og buske

Alm. Berberis
Alm. Gedeblad
Alm. Hyld
Alm. Røn
Bittersød Natskygge
Brombær
Bævreasp
Dun-Birk
Engriflet Hvidtjørn
Fjeld-Ribs
Fuglekirsebær
Glat Hunderose
Gyvel
Havtorn
Hindbær
Humle
Krybende Pil
Mirabel
Rynket Rose
Rød-El
Selje-Røn
Skov-Fyr
Stilk-Eg
Vortebirk
Æble-Rose

Fugle

Agerhøne
Blishøne
Dværgterne
Fiskehejre
Gravand
Gråand
Grågås
Gråkrage
Gulspurv
Gul Vipstjert
Gøg
Havterne
Havørn
Hjejle
Hvid Vipstjert
Klyde
Knopsvane
Krikand
Landsvale
Ringdue
Rødben
Rørhøg
Rørsanger
Råge
Sanglærke
Skarv
Splitterne
Stillits
Stor Regnspove
Stær
Strandskade
Tornsanger
Trane
Tårnfalk
Vandrikse (hørt)
Vibe

Andet

Admiral
Alm. Blåfugl
Dagpåfugleøje
Grønåret Kålsommerfugl
Græsråndøje
Lille Ildfugl
Lille Kålsommerfugl
Nældens Takvinge
Okkergul Pletvinge
Okkergul Råndøje
Kommaugle
Sekspletet Køllesværmer
Stor Bredpande
Stor Kålsommerfugl

Alm. Vandnymfe
Blå Libelle
Grøn Frø
Hare
Markfirben
Mosegris
Rensdyrlav
Spidssnudet frø

Strand og Klit, floraen udenfor hegnet.

Ager-Snerle
Ager-Stedmoderblomst
Ager-Svinemælk
Ager-Tidsel
Alm. Brandbæger
Alm. Engelsød
Alm. Hvene
Alm. Hønsetarm
Alm. Knopurt
Alm. Kongepen
Alm. Kvik
Alm. Kællingetand
Alm. Pimpinelle
Alm. Rajgræs
Alm. Rødknæ
Alm. Røllike
Alm. Sankthansurt
Alm. Star
Alm. Stedmoderblomst
Alm. Torskemund
Bakke-Nellike
Bakke-Svingel
Bidende Ranunkel
Bidende Stenurt
Bitter Bakkestjerne
Bjerg-Rørhvene
Bleggul Snerre
Blød Hejre
Blåmunke, også hvid
Bugtet Kløver
Canadisk Bakkestjerne
Dansk Kokleare
Draphavre
Eng-Brandbæger
Femhannet Hønsetarm
Flerårig Ærteblomst, hvid
Fløjlsgræs
Foder-Vikke
Forskelligfarvet
Forglemmigej
Gederams
Gråbynke
Gul Evighedsblomst
Gul Kløver
Gul Snerre
Gåsepotentil
Hare-Kløver
Hjorterod
Horse-Tidsel
Håret Høgeurt
Klæbrig Hønsetarm
Knold-Ranunkel
Kruset Skræppe
Lugtløs Kamille
Marehalm
Mark-Bynke
Mark-Frytle
Mark-Ærenpris
Mælkebøtte sp.
Nikkende Kobjælde
Nikkende Limurt
Pastinak
Pyrenæisk Storkenæb
Rejnfan
Rundbælg
Ru Svinemælk
Rød Tandbæger

Sand-Frøstjerne
Sand-Hjælme
Sand-Løg
Sand-Star
Slangetunge
Smalbladet Høgeurt
Smalbladet Vikke
Småkronet Gedeskæg
Sodaurt
Solsikke
Spids Øjentrøst
Spyd-Mælde
Stilk-Mælde
Stor Skjaller
Strandarve
Strand-Bede
Strand-Engelskgræs
Strand-Fladbælg
Strand-Gulerod
Strandgåsefod
Strand-Kamille
Strand-Kvan
Strand-Kvik
Strand-Malurt
Strand-Mandstro
Strand-Mælde
Strandkål
Sæbeurt
Tagrør
Tandfri Vårsalat
Tofrøet-Vikke
Tykbladet Mælde
Vandnavle
Vellugtende Gulaks
Vild Gulerod
Vår-Brandbæger
Vår-Gæslingeblomst
Vår-Vikke
Østersø-Hjælme

Træer og buske

Alm. Hyld
Bittersød Natskygge
Bukketorn
Gyvel
Rynket Rose, også hvid

Fugle

Agerhøne
Gråkrage
Hvid Vipstjert
Hættemåge
Landsvale
Sandlærke
Svartbag
Sølvmåge

Andet

Alm. Blåfugl
Dagpåfugleøje
Græsråndøje
Lille Ildfugl
Okkergul Pletvinge
Okkergul Råndøje
Stor Kålsommerfugl

Rensdyrlav

Figur 14. Lav Skorsoner.

Figur 15. Strand-Kvan.

Figur. 16. Blåmunke.

Figur. 17. Nikkende Kobjælde.

Figur 18. Bakke-Nellike

Figur 19. Udløbet i nov. 2021 efter uddybning, det opgravede materiale er fordelt tv..